

Broj:

Podgorica, 20.12.2023. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije, na osnovu člana 20f stav 1 tačka 10 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 44/12, 13/18 i 145/21) i člana 10 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 12/18), u postupku davanja mišljenja po zahtjevu Ministarstva ekonomskog razvoja, a na osnovu prijedloga mišljenja direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 20.12.2023. donosi

MIŠLJENJE

I Predlogom Zakona o kreditno-garantnom fondu Crne Gore se ne uređuje neposredna dodjela državne pomoći, već će podzakonski akti koji proizilaze iz ovog propisa biti pravi osnov za dodjelu državne pomoći (šema državne pomoći).

II Davalac državne pomoći će biti u obavezi Agenciji da dostavi šeme pomoći koje će biti donijete shodno pravilniku ili drugom opštem aktu, definisanim članom 23 stav 1 tačka 16 Predloga zakona.

OBRAZLOŽENJE

Zahtjev

Ministarstvo ekonomskog razvoja (u daljem tekstu: „Ministarstvo“) podnijelo je Zahtjev za davanje mišljenja br. 004-305/23-7541/3 od 27.11.2023. godine, zaveden u Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) dana 30.11.2023. godine pod brojem 05-430/23-690/1, na Predlog Zakona o kreditno garantnom fondu Crne Gore (u daljem tekstu: „Predlog Zakona“).

Predlogom Zakona uređuje se izdavanje garancija kreditnim institucijama, lizing društvima i mikrokreditnim finansijskim institucijama radi olakšanog pristupa dobijanja kreditnih sredstava korisnicima kredita. Fond obezbjeđuje davaocima kredita garanciju za izdavanje tih kredita, pod uslovima propisanim ovim zakonom, a korisnici kredita su preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća.

U prilogu inicijalnog zahtjeva dostavljen je i Obrazac 1, Prijava državne pomoći u kojem se u bitnom navodi da je mjera otvorena za sve sektore, da je procijenjeni broj korisnika veći od 1000. Dalje se u prijavi navodi da se preduzetnici, mikro i mala preduzeća suočavaju sa poteškoćama i preprekama u pristupu finansiranjima u Crnoj Gori, da nemaju adekvatan kolateral i/ili nemaju dovoljan kapacitet finansijskog upravljanja, niti adekvatnu kreditnu istoriju. Fond će im pružiti pomoć u prevazilaženju ovog izazova smanjenjem rizika kreditiranja MMSP i preduzetnika kroz pružanje djelimičnih garancija za kredite finansijskih insititucija. Garancije mogu pružiti dodatnu sigurnost kako bi se povećao kreditni rezultat zajmoprimca i istom pomoglo u kompezovanju kreditne istorije, dosadašnjeg iskustva i zahtjeva za kolateralom. Dalje se u

prijavi navodi da ukupan iznos garancije po davaocu ne može preži iznos od 250.000 eura i 50% glavnice kredita.

Ocjena

Članom 2 Zakona o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: „Zakon“), propisano je da je državna pomoć:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore, budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;

- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;

- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu;

- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Saglasno članu 10 stav 1 Zakona, davalac državne pomoći Agenciji podnosi predlog šeme državne pomoći, uz prijavu i drugu dokumentaciju, radi davanja mišljenja da li se na osnovu predloženog akta vrši dodjela državne pomoći, najmanje 60 dana prije planiranog datuma utvrđivanja, odnosno donošenja. Ocjena prisustva i usklađenosti državne pomoći u ovom slučaju vrši se u skladu sa Obavještenjem Komisije o primjeni čl. 87 i 88 Ugovora o EZ-u na području državnih pomoći u obliku garancija (52008XC0620(02) SL C 155, 20. 6.2008, a koje se primjenjuju u Crnoj Gori shodno Pravilniku o listi pravila državne pomoći, Prilog 5 („Sl. list CG“ br. 34/14 ... 57/23).

Izdavanje garancija predviđeno Predlogom zakona moglo bi predstavljati šemu garancija u skladu sa citiranim obavještenjem. Šeme garancija mogu da budu sa, ili bez prisustva državne pomoći, a prema uslovima prepisanim navedenim objašnjenjem.

Član 1 Predloga Zakona navodi da se ovim propisom uređuje izdavanje garancija kreditnim institucijama, lizing društvima i mikrokreditnim finansijskim institucijama radi olakšanog pristupa dobijanja kreditnih sredstava korisnicima kredita. Fond obezbjeđuje davaocima kredita garanciju za izdavanje tih kredita, pod uslovima propisanim ovim zakonom, a korisnici kredita su preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća.

Dalje se odredbom člana 9 Predloga Zakona definiše da Fond može davaocu kredita da izda garanciju do visine garantovanog iznosa koji predstavlja maksimalni procenat garancije neotplaćene glavnice kredita koji se pokriva garancijom, a koji iznosi najviše 50% neotplaćene glavnice. Ukupan iznos ne može da pređe 2.5 % kapitala Fonda, kao ni novčani iznos od 250.000 eura za pojedinačnog korisnika i povezana lica.

Članom 23 stav 1 tačka 16 Predloga zakona predviđa se da Upravni odbor Fonda donosi pravilnik ili drugi opšti akt kojim se bliže uređuje postupak i način izdavanja garancije shodno ugovoru o garanciji, usklađen sa propisima kojima se reguliše kontrola državne pomoći. Na ovaj način predlagač zakona namjerava da kroz donošenje opštih akata Fonda postigne usaglašavanje sa propisima o državnoj pomoći. U tom cilju,

Upravni odbor Fonda će biti dužan da prije donošenja tih opštih akata ista dostavi Agenciji, a koja će dati ocjenu u odnosu na predloženu šemu državne pomoći.

Zaključak

Kako se Predlogom Zakona o kreditno-garantnom fondu Crne Gore ne uređuje neposredna dodjela državne pomoći, već će podzakonski akti koji proizilaze iz ovog propisa biti pravi osnov za dodjelu državne pomoći (šema državne pomoći).

Davalac državne pomoći će biti u obavezi Agenciji da dostavi šeme pomoći koje će biti donijete shodno pravilniku ili drugom opštem aktu, definisanim članom 23 stav 1 tačka 16 Predloga zakona.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekonomskog razvoja, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Crna Gora,
- u spise predmeta,
- a/a.